

[Práce a mzda \(/\)](#) [Pracovní úrazy \(/kategorie/pracovni-urazy\)](#).

Kazuistiky pracovních úrazů a nehod vzniklých při výkonu práce - XXII. Zavalení zaměstnance při pádu kontejneru z vozíku (/clanky/kazuistiky-pracovnich-urazu-nehod-vzniklych-pri-vykonu-prace-xxii-zavaleni-zamestnance-pri)

[PRACOVNÍ ÚRAZY \(/KATEGORIE/PRACOVNI-URAZY\)](#).

Kazuistiky pracovních úrazů a nehod vzniklých při výkonu práce - XXII. Zavalení zaměstnance při pádu kontejneru z vozíku

27. 11. 2020 [JUDr. Petr Kožmín, LL.M., MBA \(/autori/judr-petr-kozmin-llm-mba\)](#).

Poměrně velkou část znaleckých posudků v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci tvoří nehody související s provozem manipulačních vozíků. K těmto nehodám zpravidla dochází při jejich nesprávném používání, nedodržováním návodů k obsluze, místních provozních bezpečnostních předpisů pro provozování dopravy, podceňováním již existujících pracovních rizik nebo nedodržováním zaměstnavatelem stanovených opatření k jejich eliminaci nebo minimalizaci. Často se během znaleckého zkoumání dojde k zjištění, že zaměstnavatelé neprovádějí řádnou kontrolní činnost nad dodržováním opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, nebo tuto činnost provádějí pouze formálně a nekompetentně. O jedné takové nehodě vypovídá tento případ.

Popis události

Jedno pozdní říjnové odpoledne roku 2018 v jedné firmě nedaleko Plzně stál u lisu jako jeho obsluha pan Aleš. Za ním byl umístěn sklopný kontejner na odpad z lisu. Dalibor jako obsluha ručního elektrického vysokozdvížného vozíku zajížděl pro plastové bedny, které stály naproti stanovišti obsluhy lisu ve stohu, tedy tři bedny byly umístěny na sobě. Pomocí svého ručního vysokozdvížného vozíku nabral na jeho vidle tyto tři bedny a začal couvat a zároveň otáčet manipulační vozík směrem doprava. Řádně si ale nezkontroloval manipulační prostor a nevěšiml si, že se při této jízdě nebezpečně přiblížil z levé strany ke kontejneru na odpad z lisu a naloženými bednami na vidlích manipulačního vozíku narazil do tohoto kontejneru. Při nárazu vozíku došlo ke zborcení přepravovaných beden, a to tak, že se dvě bedny zřítily na sklopný kontejner, přičemž došlo k rozložení samotných beden a vysypání jejich obsahu na Aleše, který v té době na inkriminovaném místě obsluhoval lis. Došlo k poranění jeho hlavy a byl mu způsoben otřes mozku. Přivolaná rychlá záchranná služba Aleše ošetřila a byl převezen do nemocnice, kde mu byla poskytnuta odborná lékařská péče.

Šetření příčin nehody

Šetření nehody bylo nejprve zaměřeno na to, zda byl Dalibor jako obsluha manipulačního vozíku zdravotně a odborně způsobilý pro výkon dané pracovní činnosti. Bylo zjištěno, že podle výsledku zdravotního posouzení, které provedl poskytovatel pracovnělékařských služeb, byl schopen pro výkon práce obsluhy manipulačního vozíku, avšak z hlediska své odborné způsobilosti tomu tak nebylo. Dalibor byl držitelem osvědčení řidiče manipulační techniky, úspěšně absolvoval a zvládl školení řidičů, když

o znalosti a dovednosti byly ověřeny teoretickou písemnou zkouškou,

závěrečným pohovorem a praktickou zkouškou z obsluhy manipulačního vozíku. Toto školení se konalo již v roce 2014. Platnost tohoto školení však byla zaměstnavatelem stanovena na dobu 1 roku.

Vnitřní předpis zaměstnavatele - Místní provozní řád pro skladování, příjem a expedici materiálu a palet předepisoval, že obsluhovatelé manipulačních vozíků se musí minimálně 1 x za 12 měsíců podrobit opakovanému školení a přezkoušení, které je oprávněn provést odborně způsobilý pracovník. Toto další školení však již Dalibor neabsolvoval, stal se tedy nekvalifikovanou osobou ve smyslu zákoníku práce (</predpisy/2622006-sb>) a vnitřního předpisu zaměstnavatele.

Dalibor navíc při obsluze manipulačního vozíku nedodržel minimální požadavky na bezpečný provoz a používání zařízení ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 nařízení vlády č. 378/2001 Sb. (</predpisy/3782001-sb/text?effect=31-12-9999#ss-3>), kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí, a to tím, že nepoužíval zařízení (manipulační vozík) v souladu s provozní dokumentací, kam patří zejména návod k obsluze. Rovněž nesplnil požadavky zaměstnavatele stanovené vnitřním předpisem - Místním provozním řádem pro skladování, příjem a expedici materiálu a palet, podle kterého nedodržel dostatečný manipulační prostor se zřetelem na technologický proces a organizaci práce, umožňující bezpečné používání zařízení. A konečně nesplnil ani požadavek stanovený v článku 3.3.3 normy ČSN 26 8805 Manipulační vozíky s vlastním pohonem - Provoz, údržba, opravy a technické kontroly, který ukládá povinnost obsluhovat manipulační vozíky v souladu s návodem k používání.

tyké konkrétní povinnosti dle návodu k obsluze Dalibor porušil

Při obsluze manipulačního vozíku se neřídil návodem k obsluze od výrobce.

Nedodržel vnitřní předpisy zaměstnavatele, kterými se stanoví povinnosti při používání a údržbě manipulačních vozíků.

Nedodržel stanovenou povinnost, že se řidič musí dívat ve směru jízdy a mít dostatečný přehled o jízdni dráze.

Nedodržel povinnost, že se při couvání musí přesvědčit o tom, zda je jízdni dráha volná. Jestliže má manipulační vozík naložený zbožím, přes které není vidět, pak musí jet tak, aby byl náklad umístěn vzadu. Pokud to není možné, pak je třeba využít pomoci další osoby, která jde před vozíkem a vydává potřebná varování ostatním. V tomto případě však musí jet krokem a se zvláštní opatrností. Vždy, když dojde k přerušení vizuálního kontaktu s druhou osobou, je nutno okamžitě zastavit.

Nedbal na opatrnost s ohledem na nebezpečnou oblast okolo manipulačního vozíku (nebezpečný prostor), ve které jsou osoby ohroženy pohybem manipulačního vozíku, dále jeho pracovním vybavením (příslušenstvím) nebo přepravovaným břemenem.

Nebezpečná oblast (nebezpečný prostor) zahrnuje rovněž oblasti, do kterých by eventuálně mohlo spadnout břemeno nebo do kterých by mohlo klesnout nebo spadnout pracovní vybavení manipulačního vozíku. Před rozjetím vozíku a během práce je nutno zajistit, aby se nikdo nenacházel v nebezpečné oblasti. Pokud se v této oblasti

jakákoliv osoba nachází, je nutno ji důrazně varovat. V případě, že tohoto varování neuposlechne a neopustí nebezpečnou oblast vozíku, je nutno okamžitě ukončit práci.

Nedodržel bezpečnostní pokyn obsažený v návodu k obsluze, a to že pokud břemeno svou výškou nebo rozměry brání ve výhledu, druhá stojící osoba musí pomáhat při jeho nasměrování a musí řidiče vozíku upozorňovat na případné překážky. V takovém případě je povolena jízda manipulačního vozíku pouze rychlostí chůze a s nejvyšší opatrností. Při ztrátě kontaktu s druhou osobou je nutno ihned zastavit. Při jízdě a přepravě břemene je nutno dbát na volný prostor po stranách břemene a zejména při zatáčení vozíku.

Dalibor porušil také vnitřní předpis zaměstnavatele "Místní provozní řád pro skladování, příjem a expedici materiálu a palet", kde bylo mj. stanoveno:

Povinnosti a práva obsluh manipulačních vozíků jsou součástí návodů na obsluhu jednotlivých druhů manipulačních vozíků, dále pak technických norem (ČSN) a dalších předpisů souvisejících s provozem manipulačních vozíků.

Obsluhy manipulačních vozíků jsou zodpovědné především za bezpečnost při řízení a obsluze manipulačních vozíků a za škody, které by vznikly špatnou obsluhou nebo nedodržením bezpečnostních předpisů.

Důležité je připomenout, že ustanovení § 106 odst. 4 zákona č. 262/2006 Sb. (</predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-106>), zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, ukládá každému zaměstnanci povinnost dbát podle svých možností o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví i o bezpečnost a zdraví fyzických osob, kterých se bezprostředně dotýká jeho jednání, případně opomenutí při práci. Znalost základních povinností vyplývajících z právních a ostatních předpisů a požadavků zaměstnavatele k zajištění BOZP je nedílnou a trvalou součástí kvalifikačních předpokladů zaměstnance. K těmto povinnostem patří i dodržování právních a ostatních předpisů a pokynů zaměstnavatele k zajištění BOZP a dodržování stanovených pracovních postupů. I zde v tomto ohledu Dalibor chyboval.

Porušení předpisů BOZP na straně zaměstnavatele

Na straně zaměstnavatele také došlo k porušení právních a ostatních předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Jde zejména o ustanovení § 103 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb. (</predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-103>), zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého byl zaměstnavatel povinen zajistit Daliborovi školení o právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP, které doplňují jeho odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce. V souladu s ustanovením § 103 odst. 3 zákoníku práce (</predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-103>), zaměstnavatel určil četnost školení na 1 x za 12 měsíců. Toto určil svým vnitřním předpisem - **Místním provozním řádem pro skladování**, příjem a expedici materiálu a palet. Zaměstnavatel tak porušil předpis, který sám vydal. Na tomto místě je nutno připomenout zásadu, že vnitřní předpis je závazný nejen pro zaměstnance, ale i pro zaměstnavatele.

Závěr

Na začátku tohoto případu jsem upozornil na skutečnost, že předmětem znaleckého zkoumání jsou velice často události související s provozem manipulačních vozíků. Na některé často se vyskytující nedostatky bych v závěru rád upozornil. Zaměstnavatelé, kteří provozují na svých pracovištích manipulační vozíky, by si měli dát pozor na to, aby:

- obsluhou manipulačních vozíků pověřovali pouze osoby, které pro tuto činnost mají potřebnou kvalifikaci a zdravotní způsobilost;
- školení obsluh manipulačních vozíků bylo provedeno řádně a rozhodně neprobíhalo pouze teoreticky bez zahrnutí praktického výcviku a ověření znalostí a dovedností školených osob;
- obsluha manipulačních vozíků byla řádně a prokazatelně seznámena s návodem k obsluze a řádně jej dodržovala;
- při jízdě s vozíkem obsluha věnovala náležitou pozornost manipulaci s břemeny;
- vedoucí pracovníci netrpěli přítomností osob v nebezpečném prostoru manipulačního vozíku;
- manipulační vozíky byly používány pouze k činnostem, pro které byly vyrobeny (tj. nikoli zvedání osob, manipulace s nesprávně uloženým nebo nedostatečně upevněným břemenem apod.);
- při řízení manipulačního vozíku byly dodržovány zásady bezpečné jízdy a dotčené dopravní předpisy;
- nad provozem manipulačních vozíků byla prováděna odpovídající kontrolní činnost.